

Werkgroepen

Loopkevers (Carabidae)

Het werk aan de nieuwe loopkeverdatabase vordert gestaag. Zoals eerder werd bericht, ligt de nadruk op gegevens uit vangpotten. We hopen op ruim een verdubbeling van het bestand dat gebruikt werd voor de loopkeveratlas die in de serie Nederlandse Fauna werd gepubliceerd (Turin 2000). Als alles volgens planning verloopt, wordt het nieuwe bestand in het voorjaar van 2015 operationeel.

Wenselijke onderdelen van de vernieuwde database, die wordt opgebouwd in Filemaker Pro 12, zijn digitale versies van het fotobestand en het papieren archief. Het bestaande (analoge) fotoarchief van vanglocaties is inmiddels grotendeels gedigitaliseerd, al zal daar nog wel wat bij komen. Het papieren archief is omvangrijker en dit vergt een aparte aanpak. De ongeveer 800 mappen bevatten situatiekaarten van de plaatsing van de vangpotten, terreingegevens, zoals vegetatiebeschrijvingen, bodemgegevens, rapporten, maar vooral ook de basislijsten met vangstgegevens. In deze lijsten staan de vangsten (d.w.z. aantallen individuen per soort) in veel gevallen per 2- tot 3-weekse vangperiode (= ophaaldatum van de vangpotten) genoteerd en bevatten dus belangrijke informatie over de periodiciteiten van loopkeversoorten in zowel verschillende biotopen als in verschillende decennia. Deze informatie is tot nu toe nog niet in de loopkeverdatabase opgeslagen omdat dit ongeveer een vertienvoudiging van de omvang van de database betekende. Tot dusverre bevat het deelbestand dat betrekking heeft op de gegevens uit vangpotten alleen de totalen per soort per vangjaar. Dit noemen we 'jaarseries'. Door het papieren archief dat, inclusief rapporten, naar schatting 20-25.000 pagina's beslaat, te digitaliseren en in PDF vorm aan de betreffende jaarseries te koppelen, blijft deze informatie behouden en toegankelijk voor toekomstig onderzoek. Het is de bedoeling dat van geselecteerde jaarseries en wellicht ook geselecteerde soorten (waarvan voldoende gegevens voorhanden zijn) deze periodiciteiten in een apart deelbestand worden ondergebracht. Dit valt echter, evenals het digitaliseren van het papieren archief, voornamelijk buiten de huidige werkzaamheden aan het vernieuwde loopkeverbestand.

Helaas is een subsidieaanvraag om dit, naar onze mening belangrijke, onderdeel van het bestand te realiseren niet gehonoreerd. We zoeken nu samen met EIS naar mogelijkheden om dit alsnog te realiseren.

De voorbereidingen hiervoor gaan voorlopig wel door. We verwachten dat de controlewerkzaamheden op het bestaande (oude) bestand en het voorbereiden van de database nog in 2013 kunnen worden afgerond. In 2014 zal het overgrote deel van de nieuw verworven gegevens aan het bestand worden toegevoegd.

In het kader van het meewerken aan het bestand wordt gewerkt aan een digitale 'determineerhulp' voor de Nederlandse loopkevers. Deze zal, als hij klaar is, bijvoorbeeld als een (Filemaker) 'run time versie' van het soortenbestand, waarin zoveel mogelijk informatie over de ca. 380 Nederlandse loopkeversoorten is bijeengebracht, aan geïnteresseerden gratis ter beschikking worden gesteld. Het zal niet nodig zijn om daarvoor zelf software aan te schaffen. Dit bestand is hopelijk ook eind 2013 beschikbaar.

Voorlopig blijven we uiteraard geïnteresseerd in nieuwe gegevens, verslagen, publicaties over de Nederlandse loopkeverfauna, met het accent op gegevens uit bemonsteringen met vangpotten, met speciale belangstelling voor zogenoemde 'jaarseries'. Onze definitie daarvan is dat de vangpotten ten minste twee maanden gefunctioneerd hebben in de periode 1 april tot 30 juni en eveneens twee maanden in de periode 20 augustus tot eind oktober, maar nog beter is het als gedurende deze gehele periode is gevangen. De bijbehorende vanglijsten met de aantallen per 'ophaalbeurt' zijn dus, evenals allerhande informatie zoals foto's, info over situering, vegetatie en bodem dus om bovenstaande redenen zeer welkom. Coördinaten en data zijn (zoals altijd) uiteraard essentieel.

Hans Turin

Bladkevers (Chrysomelidae)

In voorbereiding is een Entomologische Tabel, als supplement bij Nederlandse Faunistische Mededelingen: De Nederlandse goudhaantjes (Chrysomelidae: Chrysomelinae), uitgave van de Nederlandse Entomologische Vereniging, Naturalis Biodiversity Center en EIS-Nederland.

Ron Beenen is gestart met een meerjarige inventarisatie van het zuidelijke deel Nationaal Park de Meinweg. Eerder heeft Ron Beenen gepubliceerd in het Natuurhistorisch Maandblad over zijn inventarisaties in Limburg: De Piepert te Eys (1996), Strijthagerbeekdal (2001) en de Sint Pietersberg (2008). Het bestand bevat nu circa 30.000 records uit Nederland.

Jaap Winkelman

Kieuwpootkreeften (Branchiopoda)

Het was een goed voorjaar voor de grote kieuwpootkreeften. Half maart werd door Rob Heusinkveld (Waterschap Groot Salland) een populatie van enkele honderden *Eubbranchipus grubii* gevonden bij Rande, waar in 2007 deze soort samen met *Lepidurus apus* was aangetroffen. Begin april was op het perceel gier gestort en was de populatie geslonken tot enkele exemplaren. Begin mei trof Lei Paulssen in beide inmiddels drooggevallen poelen drie exemplaren aan van *Lepidurus apus*. Rob Heusinkveld ontdekte begin mei in ongestoorde tijdelijke bospoelen in een loofbos in de gemeente Voorst *Eubbranchipus grubii*. In alle bospoelen zat *Eubbranchipus grubii*, in totaal meer dan 1000 exemplaren.

Vorig najaar werd voor het eerst sinds 40 jaar *Eubosmina crassicornis* weer aangetroffen. De enige waarneming tot nu toe was uit de Barlosche Kolk in 1972. In 2012 zijn er in oktober/november zeven waarnemingen van deze soort rond Lelystad gedaan (IJsselmeer, Markermeer, Havendiep, Lage dwarsvaart, Lage vaart en Gelders diep). Ook werd ze in oktober 2012 aangetroffen in de drinkwaterbekkens bij Andijk (Noord-Holland). Dit jaar zullen deze wateren vaker bemonsterd worden om meer over deze soort te weten te komen.

Er is dit voorjaar een cursus cladoceren samengesteld en deze is

begin juni gegeven bij Het Waterlaboratorium (Haarlem) voor 17 mensen van waterschappen, hydrobiologische laboratoria en bedrijven. Verder wordt er advies gegeven over zoöplankton/watervlooiën aan Waterproef (Edam).

Martin Soesbergen

Sprinkhanen (Orthoptera)

Dit jaar is het laatste veldseizoen voor de nieuwe atlas. We hebben zeven gebieden benoemd die zeker nog nader onderzoek behoeven:

- Noordwest-Friesland
- grensgebied Groningen-Drenthe
- Noordoostpolder
- Zuidelijk-Flevoland
- Zuidwest-Overijssel
- Achterhoek
- West-Brabant

Wie wil bijdragen aan het vullen van de laatste witte hokken kan gebruik maken van het overzicht op www.eis-nederland.nl/nieuwsbriefSprinkhanenatlas2011-2012-6.html en de gedetailleerde kaarten op www.eis-nederland.nl/sprinkhanen.html#wit. In 2014 zal de atlas gepubliceerd worden, eventueel als Entomologische Tabel of extra nummer van Nederlandse Faunistische Mededelingen.

Dit voorjaar werd een bezoek gebracht aan de enig bekende vindplaats van het bosdoortje in NP de Hoge Veluwe. Aanleiding was de mededeling van Bram Omon, dat de brandplek en directe omgeving wat dicht aan het groeien was. Met hulp van medewerkers van het park en van de Faunawerkgroep Hoge Veluwe, werden zeer kleinschalig enkele plagplekjes aangebracht. Doel was het vergroten van de variatie in vegetatiestructuur. Daarnaast werden aanbevelingen gedaan bij het park voor de middellange termijn.

Roy Kleukers & Ed Colijn

Uurhokken zonder sprinkhanenwaarnemingen sinds 2006.

